

stemme mod det foreliggende Lovforslag; thi det, der staar i Lyendeloven af 1854, bliver jo staaende, hvad enten dette Lovforslag bliver til Lov eller ikke. Den Omstændighed, at man finder, at Lyendeloven af 1854 ikke deler Husbonden og Lyendet lige imellem med Hensyn til Spørgsmaalet om de Grunde, der kunne berettigede den ene eller den anden Part til at træde tilbage, forekommer mig ikke at kunne give nogen Grund til at stemme mod Lovforslaget; thi efter min Mening er der egentlig ikke nogen Forbindelse mellem disse to Ting, eller i alt Fald er Forbindelsen hentet langt borte. Naar man har sagt, at Lyendet henhører under de Smaa i Samfundet, saa er dette ganske vist Noget, som vi let kunne blive enige om, saaledes som det ærede Medlem udtalte; men ved Siden deraf maa jeg fremhæve, at der, saa vidt jeg kan se, ikke kan være Noget at indvende imod, at ogsaa de Smaa i Samfundet blive kaldte til at opfylde de Kontrakter, de indgaa. Man kan ikke sige, at de lide Noget derved, og Andet er det jo ikke, denne Lov tilfigter. Man kan ikke sige, at denne Lov ellers griber ind i Lyendets Stilling og stiller det Slettere lige over for Husbonden, end Tilfældet er efter den nu gjældende Lovgivning. Det Lyende, der kan og vil holde sin Kontrakt, kan ikke lide den allerminste Menpe ved denne Lov.

Nimestead: Jeg vil blot tillade mig et Par Ord med Hensyn til et af de Punkter, som det ærede Medlem for Thisted Amts Ade Valgfreds har berørt, og som jeg selv tidligere har gjort til Gjenstand for Omtale her. Det er nemlig en Anstuelse, jeg allerede har udviklet under denne Sags 1ste Behandling, og som jeg kun har kunnet finde bestyrket ved de senere Behandlinger, denne Sag har faaet, at hele dette Forsøg paa at indføre offentlig Politibehandling i denne Art af Sager er noget Uheldigt, og at det, at man saaledes bringer disse Sager ind under en Procesform, der ikke stemmer med deres virkelige Væsen som civile Sager, vil paa flere Punkter komme til at hæve sig. Man vil paa forskellige Punkter komme til at støde paa Uregelmæssigheder og Anomalier, som ikke ere heldige. Jeg henviste til, at man navnlig ved at gjøre disse Sager til Gjenstand for offentlig Politibehandling vilde komme til en væsentlig Forrykkelse af selve Bevisbyrden, idet Vedkommende under en offentlig Straffesag ikke vil kunne blive dømt, uden at det bliver godtgjort, at han virkelig er skyldig, saa at de Exceptioner, han ansøger for sin Frifindelse, behøver han ikke at bevise, men det vil være tilstrækkeligt, at man ikke tør forklasse hans Forklaring. Skjøndt det dengang blev vedtaget, tror jeg dog, at man nu vil indrømme det, og det forekommer mig, at den høitærede Justitsminister idag indrømmede, at en saadan Forandring i Bevisbyrden virkelig vilde komme frem. Det er en Anomali, at det samme Forhold saaledes kan

blive stillet paa forskjellig Maade efter en vilkaarlig Afgjærelse af, om Sagen skal behandles under een Procesform eller under en anden. Endnu mere mærkelig er den Forandring, der er kommen ind i Lovforslagets § 9 under Behandlingen her, og hvorved der — jeg tror ikke, det ærede Medlem fra Thisted Amt omtalte det, idetmindste har jeg ikke hørt det — er fremkommet en kriminalistisk Besynderlighed. Efter den nuværende Lyendelovgivning er det jo saa, at Lyendet i Tilfælde af at det uden lovlig Grund forlader sin Tjeneste, kan belægges med Straf, foruden at Erstatningsansvar kan gjøres gjældende imod det; men hvis omvendt Husbonden vilkaarligt hæver Forholdet, vil der ikke kunne blive paalagt ham Straf, men kun Erstatning. Dette Forhold kunde maaske findes at være en Anomali, som man vilde hævde, og det kunde jeg i og for sig finde rigtigt; men det har man ikke just gjort. Man har indført en delvis Ophævelse af denne Straffrihed. Man siger — forsaavidt jeg forstaar Bestemmelserne; de ere ikke aldeles klare —, at naar for Exempel Lyendet forlader Jurisdiktionen kan Husbonden drages til Ansvar af det under en offentlig Politisag og blive belagt med Bøder indtil 200 Kr., forudsat at Forholdet har været stiftet paa en vis længere Tid; men hvis derimod Lyendet ikke forlader Jurisdiktionen, men bliver i denne, er det kun henvist til at anlægge privat Politisag mod Husbonden, og under en saadan Sag kan det ifølge Lovgivningen faae Husbonden belagt med Straf, saa at det Tilfælde altsaa indtræffer, at om et Menneke kan belægges med Straf, beror paa, om et andet Menneke flytter ind i en anden Jurisdiktion eller ikke. Det er en kriminalistisk Besynderlighed, som man neppe kan opvise Mage til i vor Lovgivning. Det er imidlertid Noget, der ikke har saa stor Betydning (Berg: Hør!); ja, det ærede Medlem siger „Hør!“, men den videnskabelige Betydning af Spørgsmaalet tror jeg dog ikke, det ærede Medlem kan overse. Den mærkelige Betingelse for Strafbarhed, som her er tilstede, vil komme til at spille en stor Rolle i Systemerne; men derimod vil jeg ikke negte, at den praktiske Betydning deraf ikke er saa overmaade stor, ligesom jeg i det Hele haaber, at de Anomalier, som den hele Indførelse af offentlig Politisag vilde medføre, ville vise sig ikke i Praxis at være saa store. Men under alle Omstændigheder forekommer det mig, at Loven selv med disse mindre Mangler er et respektabelt Forsøg paa at bringe en større Fasthed ind i dette Forhold, end der hidtil har været, eller rettere en Skjærpelse af Afgielsen for bestaaende og indgaaede Kontrakter, og det er noget meget Væsentligt. At Loven, saaledes som det ærede Medlem for Veile Amts 6te Valgfreds (Buch) sagde, skulde fremkalde et værre Forhold end det, der hidtil har været mellem Husbonde og Lyende, er det mig rigtignok ikke muligt at se; thi hvad er det, der egentlig foregaar inden Bruddet af Forhol-